

Νοσοκομειακή Φαρμακευτική: Παρελθόν, Παρόν, Μέλλον

Νοέμβριος 2020

Δήμητρα Γεννηματά, PharmD, MPH, PhD
Νοσοκομειακός Φαρμακοποιός -Δ/ντρια Φαρμακοποιός Ε.Σ.Υ.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ, «ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ» Ν.Ε.Ε.Σ.

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ

Η επιστήμη και η τέχνη της παρασκευής, από φυσικά συστατικά ή με σύνθεση, κατάλληλων υλικών, για διακίνηση και χρήση στην θεραπεία και την πρόληψη των ασθενειών

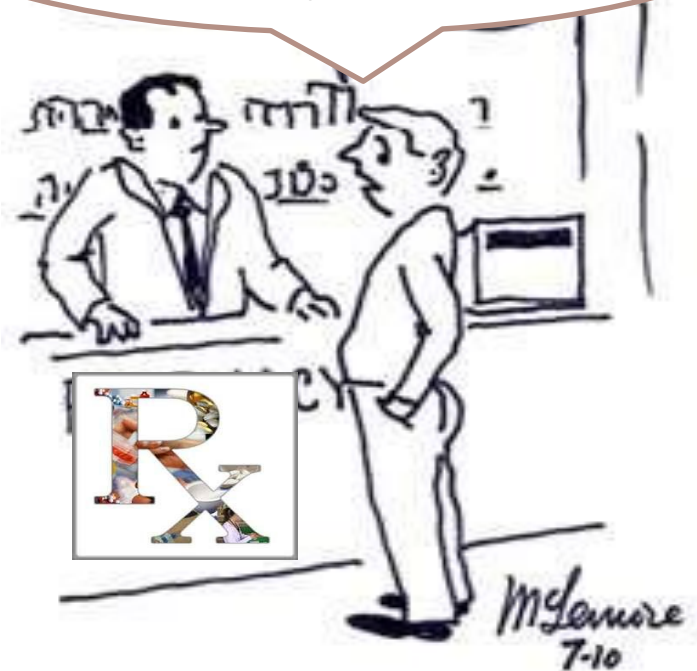

ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ

- ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ
- ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
- ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

Έχασα την δουλειά μου!
Έχεις κάτι για να το
ξεχάσω?

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΑΣΘΕΝΗ

ΓΝΩΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

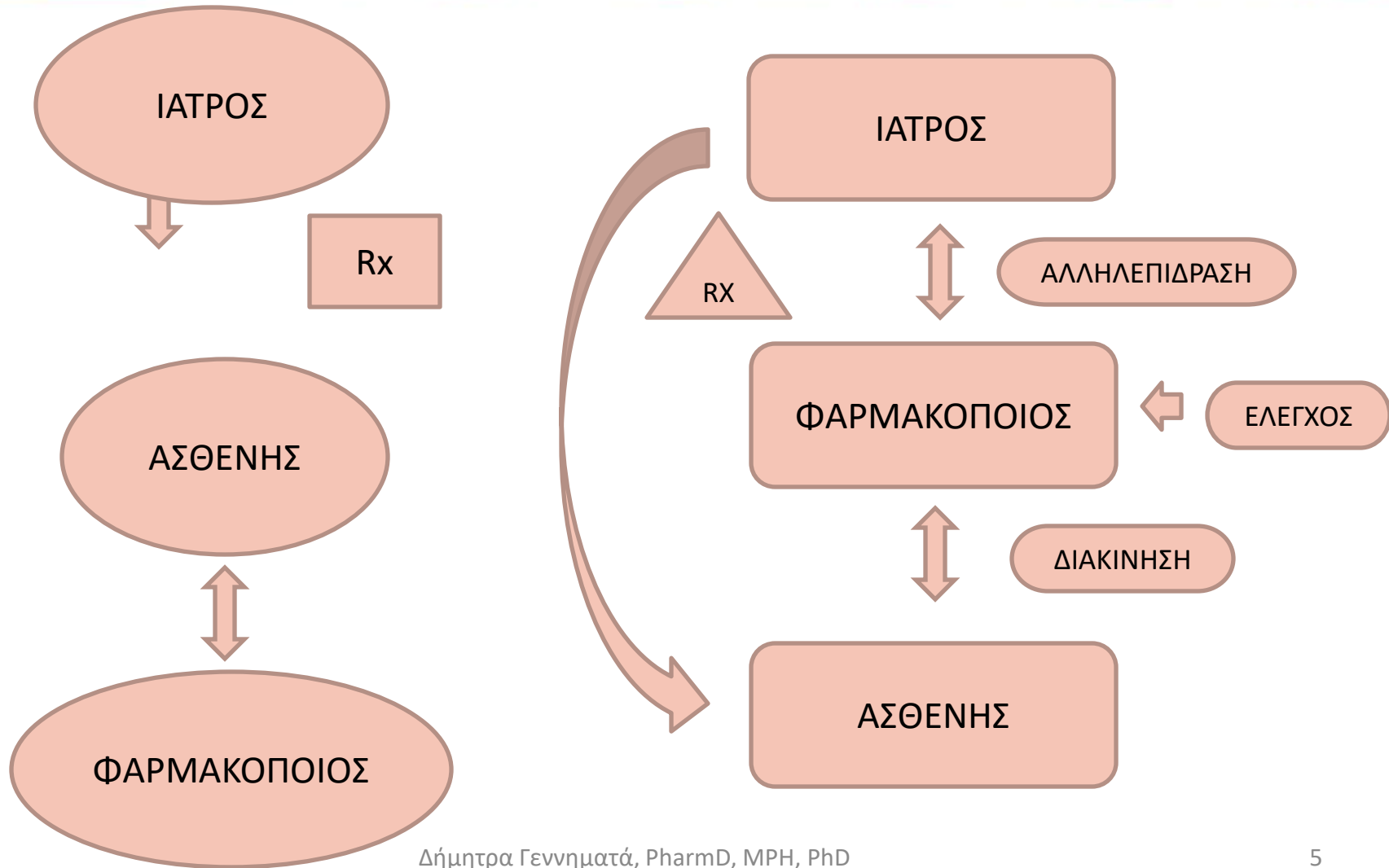
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ
ΦΑΡΜΑΚΑ

ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΠΑΡΟΝ

ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΣ

- ✓ Φαρμακοποιός στην ανώτατη εκπαίδευση
- ✓ Ερευνητής φαρμακοποιός
- ✓ Φαρμακοποιός φαρμακείου κοινότητας
- ✓ Φαρμακοποιός σύμβουλος επί θεμάτων υγείας και φαρμάκι
- ✓ Φαρμακοποιός επί της ενημέρωσης περί τα φάρμακα
- ✓ Νοσοκομειακός φαρμακοποιός
- ✓ Κλινικός φαρμακοποιός
- ✓ Φαρμακοποιός βιομηχανίας
- ✓ Πυρηνικός φαρμακοποιός
- ✓ Φαρμακοποιός ογκολογίας
- ✓ Φαρμακοποιός επί διαδικαστικών θεμάτων
- ✓ Φαρμακοποιός κτηνιατρικών φαρμάκων
- ✓ Φαρμακοποιός υπεύθυνος καλλυντικών και παραφαρμακευτικών προϊόντων.

Πηγή : www.pharm.auth.gr

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

- Τμήμα ή υπηρεσία ενός νοσοκομείου, που διευθύνεται από έμπειρο φαρμακοποιό
- Οι φαρμακοποιοί συνεργάζονται με ιατρούς, νοσηλευτικό και υπόλοιπο προσωπικό του νοσοκομείου, ασθενείς, φορείς
- Διακινεί όλα τα φάρμακα στα νοσηλευτικά τμήματα
- Συμμετοχή στην κλινική ομάδα

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

Δραστηριότητες:

- Μορφοποίηση, παρασκευή και διανομή φαρμάκων
- Έλεγχος της χρήσης των φαρμάκων στο νοσοκομείο
- Ευθύνη για την φαρμακοθεραπεία των ασθενών
- Διαχείριση του τμήματος (διοικητική, οικονομική)
- Μέλος της ομάδας φροντίδας του ασθενή, στελεχώνοντας την Υπηρεσία Φαρμακευτικής Ενημέρωσης
- Συμμετοχή σε επιτροπές του νοσηλευτικού ιδρύματος (π.χ. Φαρμάκων, Αντιμικροβιακών)

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΣ

Ο νοσοκομειακός φαρμακοποιός πρέπει γνωρίζει σχετικά με :

- Τα φάρμακα και την δράση τους
- Μορφοποίηση και Παρασκευή σκευασμάτων
- Διαδικασίες ελέγχου, π.χ.
 - Έλεγχος ποιότητας (παρασκευή διαλυμάτων, μιγμάτων)
 - Διακίνηση φαρμάκων στο νοσοκομείο
- Ερευνητικές δραστηριότητες (φαρμακευτικές και ιατρικές)
- Μεθόδους εκπαίδευσης (προγράμματα κατάρτισης)
- Διοίκηση του φαρμακείου

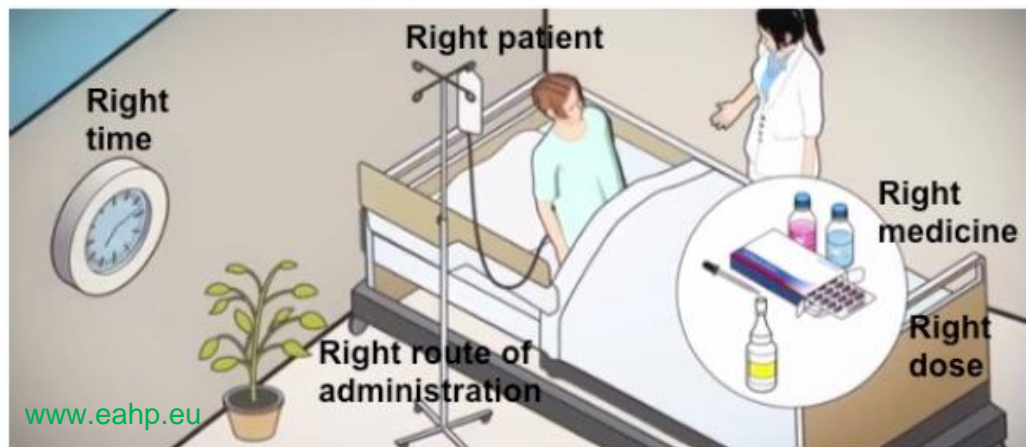

7 Rights - 7 ΑΡΧΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Να εξασφαλίζεται η τήρηση των 7 «ΣΩΣΤΩΝ»:

- σωστός ασθενής,
- σωστή δόση, σωστή οδός χορήγησης,
- σωστός χρόνος,
- σωστό φάρμακο με την
- σωστή πληροφόρηση και τεκμηρίωση.

Medication Review
Ανασκόπηση
Φαρμακοθεραπείας

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Οι ρίζες της νοσοκομειακής φαρμακευτικής στη χώρα μας χάνονται στη σκλαβωμένη Ελλάδα. Οι πηγές μας (περιορισμένες και όχι διασταυρωμένα αξιόπιστες) ανασύρουν στοιχεία για νοσοκομειακούς φαρμακοποιούς στον Ελλαδικό χώρο **το 19^ο αιώνα**.
- Όμως υπάρχουν στοιχεία **για ίδρυση και λειτουργία νοσοκομείων και διάθεση φαρμάκων** στα νοσοκομεία στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο από τον **18^ο αιώνα**, αλλά δεν υπάρχουν πολλές πληροφορίες για νοσοκομειακούς φαρμακοποιούς.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Το **1723** η Ελληνική Κοινότητα της Σμύρνης ίδρυσε νοσοκομείο και σώζεται κατάλογος γιατρών και φαρμακοποιών που υπηρέτησαν μέχρι το **1922** , οπότε και το νοσοκομείο καταστράφηκε .
- Στο νοσοκομείο του Γαλατά στην Πόλη, στον ισολογισμό της χρήσης **1797 – 1798** υπάρχουν ξεχωριστά κοντύλια για τον «σπετσέρη» που αντιστοιχούν σε **42,3 γρόσια το μήνα** .
- Στον αντίστοιχο ισολογισμό του **1825** ο φαρμακοποιός **έπαιρνε 140 γρόσια το μήνα** και υπήρχαν κονδύλια για το βοηθό του τον «παρασπετσέρη» 80 γρόσια το μήνα.
- Αυτό καταδεικνύει ότι η νοσοκομειακή φαρμακευτική στο νοσοκομείο του Γαλατά είχε τέτοια εξέλιξη μέσα σε 27 χρόνια, που και ο φαρμακοποιός τριπλασίασε τις αμοιβές του και προσελήφθη και βοηθός.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Οι φαρμακοποιοί που υπηρέτησαν σ' αυτά τα νοσοκομεία ήταν Έλληνες που σπούδασαν στο **Πανεπιστήμιο της Κωνσταντινούπολης**, όπως και πολλοί φαρμακοποιοί που εγκαταστάθηκαν τον 18^ο αιώνα στη Θράκη.
- Στα **Επτάνησα** τα πρώτα φαρμακεία απαντώνται επί ενετοκρατίας και τα πρώτα νοσοκομεία στις αρχές του **17^{ου} αιώνα** αλλά δεν υπάρχουν στοιχεία για νοσοκομειακούς φαρμακοποιούς εκείνη την εποχή. Οι φαρμακοποιοί με ιδιωτικά φαρμακεία σπούδαζαν τότε στις φαρμακευτικές σχολές της Ιταλίας.

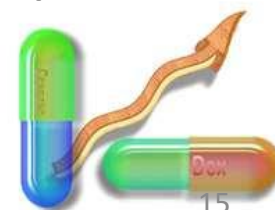
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Το «Βαρδάκειο -Πρώιο» Νοσοκομείο της Σύρου ήταν το πρώτο νοσοκομείο που λειτούργησε στην ελεύθερη Ελλάδα 1825-1826
- Φαίνεται ότι ο παλαιότερος νοσοκομειακός φαρμακοποιός που διορίζεται στην ελεύθερη Ελλάδα ήταν ο Γερμανός Αδόλφος Μαν από το Αννόβερο, που διορίστηκε το **1830** στο φαρμακείο του στρατιωτικού νοσοκομείου Ακροναυπλίας. Άλλες πηγές αναφέρουν ότι ο **Αδόλφος Μαν** ήταν επιχειρηματίας στην περιοχή του Ναυπλίου και ανέλαβε την παρασκευή και προμήθεια φαρμάκων για τα Δημόσια νοσοκομεία της περιοχής και την εκτέλεση συνταγών σε ιδιώτες.
- Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα απαντάμε τα πρώτα **Δημοτικά νοσοκομεία** (με το νόμο περί Δημοτικών Νοσοκομείων). Το **1902** χρονιά που εγκαινιάστηκε το Πανάνειο Δημοτικό νοσοκομείο στην **Κρήτη**, απαντάμε απογραφή 135 φαρμάκων που την υποβάλλει ο φαρμακοποιός Νικολαΐδης στις 23-01-1903. Μάλιστα έχουμε και στοιχεία για τους προμηθευτές που ήταν η MERCK και η CARLO ERBA.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

- Έτσι λοιπόν αρχίζει η πορεία της νοσοκομειακής φαρμακευτικής στη χώρα μας από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, με τις πρώτες νομοθετικές ρυθμίσεις το **1911 για τα Δημοτικά νοσοκομεία** και στη συνέχεια το **1953 με το Ν.2592**, όπου για πρώτη φορά περιγράφεται η οργάνωση των Δημόσιων νοσοκομείων και αναφέρεται η ύπαρξη και λειτουργία νοσοκομειακού φαρμακείου. Με τους τότε Οργανισμούς των νοσοκομείων εμφανίζονται τα πρώτα νοσοκομειακά φαρμακεία αλλά όχι σε όλα τα νοσοκομεία. Από τότε μέχρι και σήμερα οι **Οργανισμοί**, μπαλώνονται, συμπληρώνονται διορθώνονται, αλλά όχι σε ότι αφορά τα φαρμακεία.
- Από τη δεκαετία του 50 μέχρι σήμερα έχουν περάσει 65 περίπου χρόνια που στο διάβα τους η νοσοκομειακή φαρμακευτική έχει **σταθμούς και εξέλιξη.**

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Το **1983** με τον ιδρυτικό νόμο του ΕΣΥ (**N. 1397/83**) καθίσταται υποχρεωτική η λειτουργία φαρμακευτικού τμήματος σε όλα τα Δημόσια νοσοκομεία και μάλιστα εντάσσει του φαρμακοποιούς στην Ιατρική Υπηρεσία (ΦΕΚ Α 14317/83, άρθρο 10 παρ 2).
- **1993**: Υπογράφεται το Προεδρικό Διάταγμα **108** για την Οργάνωση και Λειτουργία του νοσοκομειακού φαρμακείου.
- **Υπουργική Απόφαση Αριθμ Υ6γ/οικ/6551**, ΦΕΚ Β΄ 419/1993, σελίδες 4595-4629, *“Καθορισμός του σχήματος, της μορφής και των άλλων στοιχείων που απαιτούνται να αναγράφονται στα τηρούμενα βιβλία και παραστατικά στοιχεία από το Νοσοκομειακό Φαρμακείο, καθώς και του τρόπου χρησιμοποίησής τους”*
- **2014**: Με το άρθρο 5 του Ν.4316 το φαρμακείο διακινεί μόνο φάρμακα

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Από τότε μέχρι σήμερα, ο χρόνος έχει προσθέσει **πολλές δυσκολίες και λίγη πρόοδο** στην άσκηση της νοσοκομειακής φαρμακευτικής στη χώρα μας.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΗΜΕΡΑ

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ

Αμφιθέατρο Ι

του Κέντρου Διάδοσης Ερευνητικών Αποτελεσμάτων
(ΚΕ.Δ.Ε.Α.) του Α.Π.Θ.

3ης Σεπτεμβρίου - Πανεπιστημιούπολη
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

15 Νοεμβρίου 2011

18:00 – 20:00

www.pefni.gr

www.kedea.rc.auth.gr

Συμβουλευέσαι Φαρμακοποιό;
Ξέρεις ποιος είναι ο ρόλος του
στο Νοσοκομείο;

Μπορεί να σε βοηθήσει...

Να είσαι υπεύθυνος για την υγεία σου.

Να έχεις καλή πληροφόρηση για τα
φάρμακα και τη θεραπευτική αγωγή
που ακολουθείς.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
ΗΜΕΡΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟΥ
ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

“Παρασκευές με
ή χωρίς προχοίδα:
Η γλυκόπικρη γεύση
της τιτλοποίησης”

 Π.Ε.Φ.Ν.Ι.
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

 Π.Ε.Φ.Ν.Ι.
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Τμήμα
Φαρμακευτικής

European Association of Hospital Pharmacists

Η Ε.Α.Η.Ρ. είναι ευρωπαϊκή ένωση των εθνικών ενώσεων των Νοσοκομειακών Φαρμακοποιών, 35 χωρών της Ευρώπης και περιλαμβάνει περισσότερα από 21.000 μέλη, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας(<https://www.eahp.eu/members>)

Οι στόχοι της Ε.Α.Η.Ρ είναι:

- Η ανάπτυξη της Νοσοκομειακής Φαρμακευτικής και η καθιέρωση μιας κοινής φαρμακευτικής πολιτικής σε ολόκληρη την Ευρώπη.
- Η ανάπτυξη του ρόλου και της θέσης του Φαρμακοποιού μέσα στην νοσοκομειακή κοινότητα
- Η ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ Φαρμακοποιών και λοιπών επαγγελματιών Υγείας.

ΕΥΡΩΠΗ

European Statements of Hospital Pharmacy

Subscribe to newsletter +

About Statements Stakeholders Evidence Map Self-assessment SILCC Surveys Resources News

Home » About

From the President

Background

What is Hospital Pharmacy ?

Implementation Plan

Implementation Ambassadors

Success timeline

Milestones

Who Supports the Statements?

Support Us

What is Hospital Pharmacy ?

Hospital pharmacy is the health care service, which comprises the art, practice, and profession of choosing, preparing, storing, compounding, and dispensing medicines and medical devices, advising patients, doctors, nurses and other healthcare professionals on their safe, effective and efficient use.

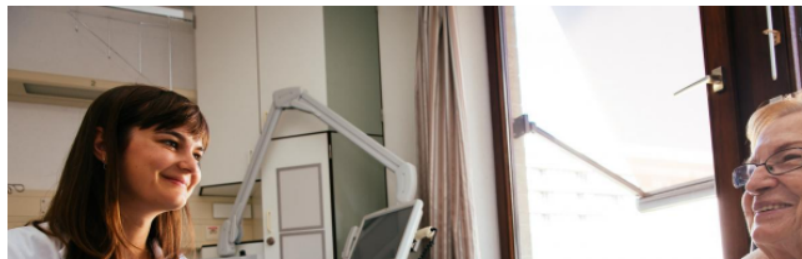
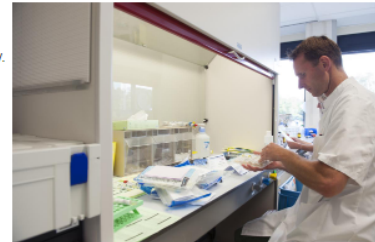
Hospital pharmacy is a specialized field of pharmacy which forms an integrated part of patient health care in a health facility.

Hospital pharmacy is the profession that strives to continuously maintain and improve the medication management and pharmaceutical care of patients to the highest standards in a hospital setting.

The missions of the hospital pharmacists:

- to be part of the medication management in hospitals, which encompasses the entire way in which medicines are selected, procured, delivered, prescribed, administered and reviewed to optimise the contribution that medicines make to producing informed and desired outcomes;
- to enhance the safety and quality of all medicine related processes affecting patients of the hospital to ensure the 7 "rights" are respected : right patient, right dose, right route, right time, right drug with the right information and documentation.

Learn more about what hospital pharmacists do by watching the following video: <https://www.youtube.com/watch?v=ZwkeummgYh8>

Επιλογή γλώσσας

Με την υποστήριξη της Google Μετάφραση

Follow Us

European Journal of Hospital Pharmacy

Keep up to date with the latest advances in hospital pharmacy

HP Practice

What hospital pharmacists do

[FIP global statements](#)

[National legislation on hospital pharmacy](#)

[Good Practice Initiatives](#)

[Common training framework](#)

[European Statements of Hospital Pharmacy](#)

What hospital pharmacists do

Raising awareness of hospital pharmacy in Europe

Hospital pharmacists conduct a critical role in the care of patients in hospitals. To help those outside the profession to better understand some of these roles, EAHP has produced a short animated video telling the story of hospital pharmacy, and looking to its future via the forthcoming **European Summit on Hospital Pharmacy**.

EAHP encourages its **members**, and others with an interest in raising awareness of the profession, to share the video with friends, associates and contact lists and promote its message on social media networks.

Subtitled versions in multiple languages are available below, as well as promotional printable material, and a list of ideas for how to make use of video.

Help us to raise awareness and promote the video!

Below you can find some suggestions to utilise the "what hospital pharmacists do" video:

Δήμητρα Γεννηματά, PharmD, MPH, PhD

<http://www.eahp.eu/hp-practice/hospital-pharmacy/national-legislation-hospital-pharmacy>

About Us **Members** Newsroom Events HP Practice Policy Statements GPIs Publications

Home

Members

- Germany
- Greece
- Hungary
- Iceland
- Ireland
- Italy
- Latvia
- Lithuania
- Luxembourg
- Malta

< previous 2 of 4 next >

Last update: 25 June 2013 [Go to next page](#)

*Borders may not be accurate as the map is small.

We use cookies on this site to enhance your user experience. By clicking the Accept button, you agree to us doing so. [No, give me more info](#)

<https://www.eahp.eu/members?page=2>

Subscribe to newsletter +

Επιλογή γλώσσας

Με την υποστήριξη της Google Μετάφραση

Follow Us

SYMPOSIUM EVENT

The EAHp invites you to attend the 2021 Speaker Summit Session

BIOSIMILARS IN COLORECTAL CANCER

What's your gut feeling?
25th Congress of the EAHp
24-26 March 2021,
Vienna, Austria

SPONSORED BY AN EDUCATIONAL GRANT FROM PFIZER

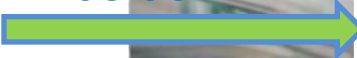
WEDNESDAY 24 MARCH 2021
17.15 TO 18.45 ROOM E1

THURSDAY 25 MARCH 2021
13.30 TO 15.00 ROOM H1

OK, I agree No, thanks

ΠΔ 108/93

European Society of Clinical Pharmacy (ESCP)

The European Society of Clinical Pharmacy (ESCP) is an organization that promotes, supports, implements and advances education, practice and research in clinical pharmacy in order to optimize outcomes for patients and society

(<http://www.escpweb.org>)

Personalised Pharmacy Care

47th ESCP Symposium on Clinical Pharmacy | Belfast, Northern Ireland | 24-26 October 2018

Welcome to ESCP, the international leader in advancing quality and innovation in clinical pharmacy [BECOME A MEMBER](#)

ESCP NEWS

Our tri-monthly newsletter with a digest of the latest news in pdf format. Enjoy reading!

[READ OUR NEWS 08/2017](#)

Join our CONFERENCES...

... browse our past conferences and rewatch the outstanding plenary lectures!

[READ MORE](#)

Membership in ESCP

Gives you access to the latest and most up to date education in clinical pharmacy

And many other benefits

[MEMBER BENEFIT](#)

EPSA – European Pharmaceutical Students' Association

The European Pharmaceutical Students' Association (EPSA) represents more than 160.000 pharmacy students and recent graduates in 33 countries throughout Europe.

<http://www.epsa-online.org/>

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ F.I.P.

FIP's Mission is :

- to improve global health
- by advancing pharmacy practice and science
- to enable better discovery, development, access to and safe use of appropriate, cost-effective, quality medicines worldwide.

The screenshot shows the homepage of the International Pharmaceutical Federation (FIP). The header includes the FIP logo with the tagline 'ADVANCING PHARMACY WORLDWIDE', the full name 'International Pharmaceutical Federation (FIP)', and a brief description: 'FIP is the global federation representing three million pharmacists and pharmaceutical scientists worldwide.' There are links for 'Contact', 'Login members', 'Home', and 'Text version'. A search bar is also present.

The main content area features a world map graphic and several news items:

- News and Publications**
- Programmes and Projects**
- Statements and Guidelines**
- FIP Awards**
- Congresses, Events, Webinars**
- Member Only Area**
- For Pharmacy Practitioners**
- For Pharmaceutical Scientists**
- For Young Pharmacists and New Graduates**
- Membership**

There is a language selection dropdown set to 'Επιλογή γλώσσας' and a Google Translate widget.

Key news items include:

- Need data on state progress**: Pharmacy workforce development... [View more »](#)
- 500 billion dollars could be saved annually if responsible use of medicines is achieved.** [Click here to find out more about this and other outcomes of the FIP Centennial.](#)

Ongoing projects:

- FIP advocates for **Good Pharmacy Practice** worldwide. [Read more...](#)
- FIP is working with our Partners to **fight Counterfeit Medicines** globally. [Read more...](#)
- FIP is expanding **Pharmacy Education** in all corners of the world through the FIP Pharmacy Education Initiatives (FIPED). [Read More...](#)
- FIP is connecting **Deans and Decision Makers** from Faculties and Schools of Pharmacy through the FIP AIM. [Read more...](#)
- FIP is working with the World Health Organization (WHO) to create **Bioequivalent Monographs** for the List of Essential Drugs. [Read more...](#)
- FIP works with governments and national associations to increase **Responsible Use of Medicines**. [Read More...](#)

At the bottom, there is a banner for the **78th FIP World Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences** in Glasgow, UK, from 2-6 September 2018. It includes a call to action: 'Click here for a listing of all events'.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ

International Pharmaceutical Federation (FIP)

FIP is the global federation representing three million pharmacists and pharmaceutical scientists worldwide.

[Read more about us »](#)

[Contact](#)
[Login members](#)
[Home](#)
[Text version](#)

Search: >>

[News and Publications](#)

[Programmes and Projects](#)

[Statements and Guidelines](#)

[FIP Awards](#)

[Congresses, Events, Webinars](#)

[Member Only Area](#)

For Pharmacy Practitioners

[Academic](#)

[Clinical Biology](#)

[Community](#)

[Health and Medicines Information](#)

[Hospital](#)

[Industrial](#)

[Military and Emergency](#)

[Social and Administrative](#)

For Pharmaceutical Scientists

For Young Pharmacists and New Graduates

Membership

Translate:

Επιλογή γλώσσας ▼

Hospital Pharmacy Section

[Basel Statements – future of hospital pharmacy](#)

[Objectives, mission & vision](#) | [How we work](#) | [HPS Annual Report 2016](#) | [Activities](#) |

Latest

Hospital pharmacy tours in Seoul, Korea at FIP World Congress 2017

Hospital visits have been organised for FIP Hospital Pharmacy Section members at the FIP World Congress 2017. All hospital visits have been scheduled for Monday 11 September from 14:00 – 15:30 at:

- [Seoul St.Mary's Hospital](#)
- [Severance Hospital](#)

Space is limited. For questions and to RSVP, please contact Lisa Potter at lisa.potter@uchospitals.edu

Other important dates at the FIP World Congress:

- First timers meeting – Monday 11 September 7:30pm, Foyer Grand Ballroom, Coex Convention Center
- Hospital Pharmacy Section Assembly – Wednesday 13 September 11:30, Room 208 A/B

Objectives, mission & vision

Our objectives are to further hospital pharmacy in all its aspects. This includes:

- To promote the exchange of views on professional subjects relating to the duties and responsibilities of hospital pharmacists.
- To promote pharmaceutical care for patients in hospital related facilities.
- To foster continuous education programs for hospital pharmacists.
- To promote realisation of the goals of FIP as they apply to hospital pharmacists.
- To pay particular attention to the needs of developing countries.
- To promote integrating pharmacy services through communication and collaboration with other sections.

Our vision for hospital pharmacy is set out in the revised [Basel Statements on the future of hospital pharmacy](#). This document contains consensus statements by hospital pharmacists from around the world that were initially developed at the

Related Links

Click here to go directly to the members only pages of the Hospital Pharmacy Section.

The Pharmabridge project aims to strengthen pharmaceutical services and pharmacy education in developing and transitional countries through coordinated support from pharmacy establishments in developed and more advanced developing countries. Click [here](#) to read more.

Τμήμα Νοσοκομειακής Φαρμακευτικής της F.I.P.

Οι νοσοκομειακοί φαρμακοποιοί από όλο τον κόσμο ανήκουν στο Τμήμα Νοσοκομειακής Φαρμακευτικής της F.I.P. Το τμήμα Νοσοκομειακής Φαρμακευτικής είναι το δεύτερο μεγαλύτερο τμήμα της FIP και ιδρύθηκε το 1957. Έχει επικεντρωθεί στην **εκπαίδευση**, την **επικοινωνία** και τη **βελτίωση της άσκησης** της φαρμακευτικής σε νοσοκομεία σε όλο τον κόσμο.

F.I.P.

HOSPITAL PHARMACY SECTION

FIP'S THREE STRATEGIC OBJECTIVES

Traditionally, FIP has been well grounded in its focus on serving pharmaceutical practice and sciences. However, in order to fulfil FIP's renewed Mission and to address the rapidly changing environment, FIP should have an additional strategic focus on education. This leads to FIP's three primary strategic objectives:

additional strategic focus on education

1. ADVANCE PHARMACY PRACTICE IN ALL SETTINGS

This is to be achieved by emphasising its role in healthcare and its benefit to the patient through continuous work and communication with FIP's Member Organisations and guided by the strategies set out in the FIP Board of Pharmaceutical Practice Mission and Strategic Plan.

practice

2. ADVANCE THE PHARMACEUTICAL SCIENCES

This is to be achieved through continuous work and communication with the predominantly scientific Member Organisations and guided by the strategies set out in the FIP Board of Pharmaceutical Sciences Mission and Strategic Plan.

science

3. INCREASE FIP'S ROLE IN REFORMING PHARMACY AND PHARMACEUTICAL SCIENCES EDUCATION

This entails the joint effort of FIP and national and regional educational organizations in developing appropriate framework and quality standards for educational curricula development in Science and Practice to meet present and future workforce needs and expectations.

education

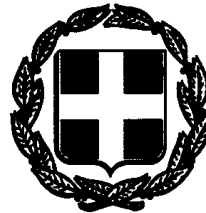
REVISED FIP BASEL STATEMENTS ON THE FUTURE OF HOSPITAL PHARMACY

Approved September 2014, Bangkok, Thailand, as revisions of the initial 2008 version.

30-31 August 2008, Basel, Switzerland
during the 68th International Congress of FIP

ΠΑΔ 108/1993

491

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 50

7 Απριλίου 1993

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

108. Συγκρότηση, Οργάνωση και Λειτουργία του Νοσοκομειακού Φαρμακείου 1

τωπισθεί από την πίστωση του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με Φ. 200 και Κ.Α.Ε. 2311. (Σχετική η αριθμ. 150023/2011563/8.3.93 απόφαση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους).

Για κάθε ένα από τα επόμενα έτη η δαπάνη δεν θα υπερβαίνει το ποσό των 6.000.000 δολ. και θα αντιμετω-

Άρθρο 12

Προσωπικό Νοσοκομειακού Φαρμακείου

1. Το Νοσοκομειακό Φαρμακείο στελεχώνεται από το κατωτέρω προσωπικό:

α) Του Κλάδου ΠΕ - Νοσοκομειακών Φαρμακοποιών, ως τούτο προβλέπεται από το Άρθρο 89 του Νόμου 2071/92 (ΦΕΚ Α' 123/92).

β) Του Κλάδου ΔΕ - Βοηθών Φαρμακείου.

γ) Του Κλάδου ΔΕ - Διοικητικού.

δ) Του Κλάδου ΔΕ - Προσωπικού Η/Υ.

2. Ο αριθμός των θέσεων του προσωπικού του Νοσοκομειακού Φαρμακείου καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του Άρθρου 56 του Ν. 2071/1992 (ΦΕΚ Α' 123/1992).

Άρθρο 13

Αρμοδιότητες προσωπικού του Νοσ. Φαρ/κείου κατά ειδικότητα

1. Διευθυντού Φαρμακοποιού

α) Έχει την αποκλειστική ευθύνη για την άσκηση της νοσοκομειακής φαρμακευτικής.

β) Σχεδιάζει και προγραμματίζει την επιστημονική και διοικητική πολιτική του Νοσοκομειακού Φαρμακείου.

γ) Είναι υπεύθυνος για την καλή λειτουργία του Νοσοκομειακού Φαρμακείου, συντονίζει τις δραστηριότητές του και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο του νοσοκομείου, τις ανάγκες σε προσωπικό, χώρους και εξοπλισμό.

δ) Μεριμνά για την εξασφάλιση επάρκειας επαγγελματικών γνώσεων στο προσωπικό του Νοσοκομειακού Φαρμακείου.

ε) Ελέγχει την ακρίβεια εργασίας του προσωπικού.

στ) Εξασφαλίζει την κατάλληλη φύλαξη και διάθεση των φαρμάκων και λοιπού υλικού.

ζ) Ελέγχει την ακρίβεια εκτελέσεως των συνταγών σύμφωνα με τη φαρμακευτική τεχνολογία και νομοθεσία.

η) Ενεργεί για να παρέχονται οι απαιτούμενες πληροφορίες για τα φάρμακα, στο προσωπικό του Φαρμακείου καθώς και στο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό.

θ) Μεριμνά για τη σωστή τήρηση και ενημέρωση των διαχειριστικών στοιχείων του Νοσοκομειακού Φαρμακείου, ενώ η λογιστική εργασία είναι αποκλειστικής αρμοδιότητας των Οικονομικών Υπηρεσιών του Νοσοκομείου.

ι) Υπογράφει τα δικαιολογητικά εισαγόμενων και επιστρεφόμενων υλικών.

ια) Μεριμνά για την καθιέρωση και τη σωστή τήρηση εσωτερικών διαδικασιών λειτουργίας στα διάφορα Τμήματα και Μονάδες του Νοσοκομειακού Φαρμακείου.

ιβ) Συνεργάζεται με το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό για προβλήματα χορηγήσεως φαρμάκων.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις προς διευκόλυνση της νοσηλείας, μπορεί ο φαρμακοποιός να συνεννοείται με τον ιατρό, όταν το φάρμακο που έχει αναγραφεί στη συνταγή δεν υπάρχει στο φαρμακείο και κατόπιν προφορικής εξουσιοδοτήσεως του ιατρού να το αντικαθιστά και να χορηγεί αντίστοιχο που υπάρχει.

ιγ) Φροντίζει για την ανάπτυξη της εσωτερικής έρευνας και εκπαίδευσης στον τομέα της αρμοδιότητάς του.

ιδ) Με εισήγηση του Διευθυντού Φαρμακοποιού και απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ορίζεται ο αντικαταστάτης του, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

ΠΔ 108/1993

2. Φαρμακοποιού

Ο Φαρμακοποιός βοηθά τον Διευθυντή Φαρμακοποιό στην εκτέλεση των εργασιών της υπηρεσίας, αναλαμβάνων την υπεύθυνη υπηρεσία που του αναθέτει ο Διευθυντής Φαρμακοποιός.

3. Βοηθού Φαρμακείου

Βοηθά τον Φαρμακοποιό και εργάζεται σύμφωνα με τις εντολές και οδηγίες του.

4. Διοικητικού και Προσωπικού Η/Υ

Διεκπεραιώνουν τη διαχειριστική και γραφική εργασία, σύμφωνα με τις οδηγίες του Διευθυντού και των Φαρμακοποιών.

5. Το προσωπικό του Νοσοκομειακού Φαρμακείου κατά την ώρα της εργασίας του, υποχρεούται να φορά λευκή μπλούζα και στην άνω αριστερή πλευρά αυτής να φέρει κονκάρδα με το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητά του.

Άρθρο 2

Ορισμός Νοσοκομειακής Φαρμακευτικής

Αντικείμενο του νοσοκομειακού φαρμακείου είναι η παροχή υπηρεσιών Νοσοκομειακής Φαρμακευτικής. Νοσοκομειακή Φαρμακευτική είναι η Φαρμακευτική που ασκείται στα σύγχρονα νοσηλευτικά ιδρύματα, με σκοπό την κάλυψη των πάσης φύσεως φαρμακευτικών αναγκών τους, τόσο σε υπηρεσίες οργάνωσης και διοίκησης, όσο και σε υπηρεσίες κλινικής φαρμακευτικής και φαρμακευτικής τεχνολογίας.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1121

5 Μαΐου 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Τροποποίηση του Οργανισμού του Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών «ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ ΕΕΣ».....
- Μεταφορά υπαλλήλων στο Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ».....
- Αναστολή λειτουργίας του Παραρτήματος ΙΚΑ - ΕΤΑΜ Καλλονής Ν. Λέσβου και μεταφορά των αρμοδιοτήτων της ασφαλιστικής του περιοχής στο Περιφερειακό Υποκατάστημα ΙΚΑ - ΕΤΑΜ Μυτιλήνης.....

- δ) του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ./τος 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α'),
- ε) του άρθρου 34 του Ν. 2519/1997 «Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός του ΕΣΥ, οργάνωση των υγειονομικών υπηρεσιών, ρυθμίσεις για το φάρμακο και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 165/Α'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, σ) της παρ. 1 του άρθρου 25 του Ν. 1397/1983 «Εθνικό Σύστημα Υγείας» (ΦΕΚ 143/Α'),
- ζ) του άρθρου 4 του Ν. 3754/2009 «Ρύθμιση όρων απασχόλησης των νοσοκομειακών ιατρών του ΕΣΥ σύμφωνα με το Π.Δ. 76/2005 και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (ΦΕΚ 191/Α').

16125

Άρθρο 4

Στο άρθρο 9 «ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ», η παράγραφος 5 απαλείφεται και η παράγραφος (2) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Αρμοδιότητες του Φαρμακευτικού Τμήματος:

Το Φαρμακευτικό Τμήμα, λειτουργεί σύμφωνα με τη κείμενη φαρμακευτική νομοθεσία - όπως αυτή ισχύει κάθε φορά - και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Την εφαρμογή και προαγωγή της Φαρμακευτικής Επιστήμης, της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και έρευνας στον τομέα αυτό.

2. Τη συμβολή στην καθιέρωση ορθής, ασφαλούς, ωφέλιμης αλλά και οικονομικά συμφέρουσας φαρμακευτικής πολιτικής για τους ασθενείς, και τα νοσηλευτικά ιδούματα.

3. Τον προγραμματισμό προμηθειών φαρμάκων, την αποθήκευση, την φύλαξη, την συντήρηση, την ταξινόμηση, την διανομή, την διακίνηση και τη διαχείριση φαρμακευτικού και λοιπού υλικού αρμοδιότητας του ΕΟΦ.

4. Την εφαρμογή κατάλληλων συστημάτων διάθεσης και παρακολούθησης των φαρμάκων για την ασφαλή χορήγηση και χρήση τους από τους ασθενείς.

5. Τον επιστημονικό έλεγχο της προς εκτέλεση συνταγογραφίας για αποφυγή φαρμακευτικών σφαλμάτων.

6. την εκτέλεση οποιασδήποτε συνταγής θα ζητήσει ιατρικό τμήμα καθώς και τον έλεγχο των προς εκτέλεση συνταγών.

7. Την παρασκευή ιδιοσκευασμάτων.

8. Την ενεργό συμμετοχή στη διεξαγωγή κλινικών μελετών.»

Κατά τα λοιπά το τροποποιούμενο και συμπληρωμένο άρθρο παραμένει ως έχει.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ

Αποστολή του Νοσοκομειακού Φαρμακοποιού: η διαχείριση και διακίνηση του φαρμάκου σε επίπεδο νοσοκομείου, εξασφαλίζοντας την ασφάλεια και την ποιότητα όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με αυτό και οι οποίες στοχεύουν στην ποιότητα του αποτελέσματος για τον νοσηλευόμενο ασθενή.

Πρέπει έτσι να εξασφαλίζει την τήρηση των 7 «σωστών»:

- **σωστός ασθενής,**
- **σωστή δόση, σωστή οδός χορήγησης,**
- **σωστός χρόνος,**
- **σωστό φάρμακο με την**
- **σωστή πληροφόρηση και τεκμηρίωση.**

ΚΛΙΝΙΚΟ ΕΡΓΟ (ΦΕΚ Α 43/2019 και ΦΕΚ Β 2811/2019)

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 43/09.03.2019

Άρθρο 160

Ρυθμίσεις Φαρμακείων και Ζητημάτων Δημόσιας Υγείας

1. Επιτρέπεται στα ιδιωτικά φαρμακεία, στα πλαίσια της λειτουργίας τους ως Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, ο αδειούχος φαρμακοποιός να προβαίνει στη **διενέργεια εποχικού εμβολιασμού και στη χορήγηση αντιτετανικού ορού στους πολίτες**, ύστερα από σχετική πιστοποίηση. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από γνώμη του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου, καθορίζονται ειδικότερα οι όροι, προϋποθέσεις και η διαδικασία της προαναφερόμενης πιστοποίησης.

Τεύχος Β' 2811/04.07.2019 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ 34487

Αριθμ. Γ5α/ Γ.Π. οικ. 49734 (3)

Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων και διαδικασίας πιστοποίησης φαρμακοποιών για την διενέργεια στα φαρμακεία εποχιακού εμβολιασμού και χορήγησης αντιτετανικού ορού στους πολίτες.

ΦΕΚ Α 43/2019 ΑΡΘΡΟ 90

η νομοθεσία για τις ναρκωτικές ουσίες που επικαιροποιήθηκε φέτος (εγκύκλιος ΕΟΠΥΥ)

Αθήνα, 9/5/2019

Αριθ. Πρωτ. ΔΒ4Α/Π60/1/οικ. 17214

Θέμα: «Σχετικά με τη συνταγογράφηση ναρκωτικών»

ΣΧΕΤ. 1. Νόμος υπ' αριθμ. 4600 (ΦΕΚ 43/Α/09-03-2019)

2. Νόμος 3892/2010 (ΦΕΚ 189/Α/04-11-2010)

3. Π.Δ. 148/2007 (ΦΕΚ 191/Α/10-08-2007)

4. Η παρ. 5 του άρθρου 1 του π.δ. 148/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η μέγιστη ημερήσια δόση για τις κατωτέρω ουσίες είναι:

ΚΟΚΑΪΝΗΣ υδροχλ. Σκόνη	30 MG
ΟΠΙΟΥ σκόνη	500 MG
ΟΠΙΟΥ βάμμα απλό	5 ML
ΟΠΙΟΥ βάμμα καμφορούχο	100 ML
ΟΠΙΟΥ βάμμα κροκούχο (Λαύδανο)	5 ML
ΟΠΙΟΥ εκχύλισμα	250 MG
ΠΕΘΙΔΙΝΗΣ υδροχλ. σκόνη	250 MG
ΠΕΘΙΔΙΝΗΣ υδροχλ. δισκία 50 MG	5
ΠΕΘΙΔΙΝΗΣ υδροχλ. φύσιγ) 100 MG	3
ΠΕΘΙΔΙΝΗΣ υδροχλ. φύσιγ) 50 MG	5
ΔΕΞΤΡΟΠΡΟΠΟΞΥΦΑΙΝΗΣ υδρ. Σκόνη	260 MG
ΔΙΥΔΡΟΚΩΔΕΪΝΟΝΗΣ (υδροκωδόνης) σκόνη	60 MG
ΔΙΦΑΙΝΟΞΥΛΑΤΗΣ σκόνη	20 MG
ΜΕΟΥΛΟΦΑΙΝΙΔΑΤΗΣ σκόνη	60 MG
ΠΕΝΤΑΖΟΚΙΝΗΣ σκόνη	450 MG

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 43/09.03.2019

Άρθρο 90

Διατάξεις για συνταγογράφηση ναρκωτικών

1. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3892/2010 (Α' 189) αντικαθίσταται ως εξής:

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 3892/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

3. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 8 του ν. 3892/2010 οι λέξεις: «Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης» αντικαθίστανται από τις λέξεις: «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας».

4. Η παρ. 5 του άρθρου 1 του π.δ. 148/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η μέγιστη ημερήσια δόση για τις κατωτέρω ουσίες είναι:

5. Στο άρθρο 1 του π.δ. 148/2007 προστίθεται παράγραφος 5Α ως εξής:

6. Καταργούνται το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 6, οι περιπτώσεις α', β', γ' και ε' της παρ. 7 και οι παράγραφοι 9 και 10 του άρθρου 1 του π.δ. 148/2007.

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 6 του παρόντος αρχίζουν να ισχύουν από τη 2α.5.2019.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

17 Ιανουαρίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 5

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4512

Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις.

ουργία και τήρηση ψηφιακών γεωχωρικών δεδομένων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.
3. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Ανώνυμη Εταιρεία», η οποία συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 81706/6085/1995

**ΤΜΗΜΑ Θ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ**

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ**

**Άρθρο 247
Σύσταση και Έργο της Επιτροπής Αξιολόγησης**

**Άρθρο 251
Αναθεώρηση και Κατάρτιση του Καταλόγου
Αποζημιούμενων Φαρμάκων**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

**Εθνικός
Οργανισμός
Παροχής
Υπηρεσιών
Υγείας
www.eopyy.gov.gr**

**ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ: ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΛΟΓΡΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ: ΦΑΡΜΑΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ: Σχεδιασμού και Παρακολούθησης
Χορήγησης φαρμάκων
Ταχ. Δ/ση: Απ. Παύλου 12, 15123 Μαρούσι
Πληροφορίες: Ε. Αλεξοπούλου
Τηλ.: 210-8110674
Τηλεομοιότυπος: 210-8110694
E-mail: d6.t1@eopyy.gov.gr**

Μαρούσι, 03/08/2018

Αρ. Πρωτ: ΔΒ4Α/οικ. 31875

ΠΡΟΣ

1. ΠΕ.ΔΙ ΕΟΠΥΥ (Περιφερειακές Διευθύνσεις ΕΟΠΥΥ)
2. Αποκεντρωμένα Γραφεία Εξυπηρέτησης Ασφαλισμένων ΕΟΠΥΥ
3. Υγειονομικές Περιφέρειες, ΥΠΕ
4. Στρατιωτικά Νοσοκομεία
5. Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο
6. Πανελλήνιο Φαρμακευτικό Σύλλογο

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο Υπουργού Υγείας
2. Γραφείο Αν. Υπουργού Υγείας
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέως
4. Αυτοτελές Τμήμα Εποπτείας Ανάπτυξης & Λειτουργίας ΕΟΠΥΥ
5. Γραφείο Προέδρου ΕΟΠΥΥ
6. Γραφείο Αντιπροέδρου ΕΟΠΥΥ
7. Γραφείο Γεν. Δ/ντη
8. Φαρμακεία ΕΟΠΥΥ
9. ΗΔΙΚΑ
10. ΥΠΕΔΥΦΚΑ
11. ΚΜΕΣ

Θέμα: «Σχετικά με φάρμακα που εξετάζονται από τις Επιτροπές Φαρμάκων Εξωτερικού και Υψηλού Κόστους».

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Κοργιαλένιο-Μπενάκειο Ε.Ε.Σ.

www.korgialenio-benakio.gr

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Το Φαρμακευτικό Τμήμα οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τη κείμενη φαρμακευτική νομοθεσία, όπως αυτή καθορίζεται από διατάξεις νόμων και τις σχετικές αποφάσεις, εγκυκλίου και οδηγίες του Υπουργείου Υγείας.

Οι τρέχουσες αρμοδιότητες περιλαμβάνουν:

- Ⓞ Προμήθεια φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων και υλικών αρμοδιότητας Ε.Ο.Φ., σε συνεργασία με τα τμήματα Οικονομικού και Προμηθειών του νοσοκομείου
- Ⓞ Φύλαξη, ταξινόμηση και παρασκευή φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων
- Ⓞ Έλεγχος, χορήγηση, διακίνηση και διαχείριση του φαρμακευτικού και υλικών αρμοδιότητας Ε.Ο.Φ.
- Ⓞ Επιστημονικός έλεγχος νοσοκομειακού συνταγολογίου, παροχή φαρμακευτικής πληροφόρησης, επιστημονική ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού του νοσοκομείου και των ασθενών, για την ασφαλή και ορθολογιστική χρήση των φαρμάκων.
- Ⓞ Εκτέλεση και έλεγχος των προς εκτέλεση συνταγών νοσηλευομένων και εξωτερικών ασθενών
- Ⓞ Εκπαίδευση ασκούμενων φοιτητών φαρμακευτικής σχολής, ασκούμενων βοηθών φαρμακείου και προσωπικού του νοσοκομείου
- Ⓞ Συμμετοχή σε ερευνητικό έργο

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΣΘΕΝΩΝ

(PATIENT SAFETY)

ωφελέειν ή μη βλάπτειν

ωφελέειν = θεραπευτική παρέμβαση

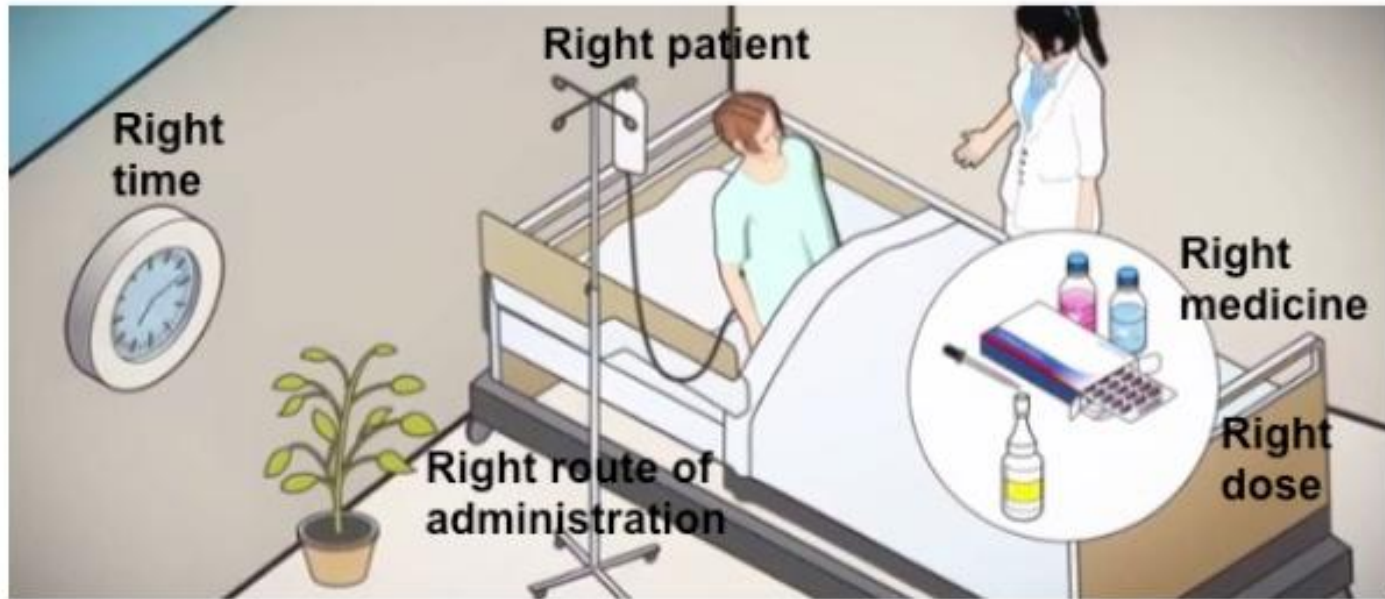
μη βλάπτειν = ασφάλεια ασθενών

ΦΑΡΜΑΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Το σωστό φάρμακο, στη σωστή δόση, τη σωστή χρονική στιγμή, δια της σωστής οδού χορηγείται στο σωστό ασθενή, αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο κάθε προσπάθειας περιορισμού θεραπευτικών σφαλμάτων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΣΑΒ/ΚΟ
ΟΡΡΟΙ	ΕΚΤΑΚΤΑ	✓	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	✓	ΕΚΤΑΚΤΑ
ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ	✓	✓	ΕΚΤΑΚΤΑ	✓	✓	
ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΚΤΑ	✓	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	✓	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑ - ΧΗΜΙΚΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	✓	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΑΣΘΕΝΕΙΣ	ΕΚΤΑΚΤΑ	✓ HIV	✓	✓ HIV	ΕΚΤΑΚΤΑ	
ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	Καθημερινά κα συνοδευόμενα από τα φύλλα συνταγολογίου (άσπρο - ροζ) και ήδη καταχωρημένα ηλεκτρονικά					
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ						
Οι συνταγές που καταχωρούνται μέχρι τις 10:00 π.μ. εκτελούνται <u>συγκεντρωτικά</u> από το φαρμακείο, αυθημερόν και τα συνταγολόγια αποστέλλονται για υπογραφές στα τμήματα με την παράδοση του υλικού						
Οι συνταγές που καταχωρούνται μετά τις 10:00 π.μ. <u>εκτυπώνονται</u> , <u>υπογράφονται</u> και <u>σφραγίζονται</u> από <u>ιατρό</u> και <u>νοσηλεύτη/νοσηλεύτρια</u> , παραδίδονται στο φαρμακείο και εκτελούνται αν υπάρχει διαθέσιμο προσωπικό και με σειρά προτεραιότητας						
Οι αναπληρώσεις γίνονται μετά από συνενόηση με τα αντίστοιχα τμήματα						

Βασική αρχή

Στο σχεδιασμό πολιτικών και εθνικής νομοθεσίας και στρατηγικών, όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και οι κυβερνήσεις πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στις ανάγκες των ασθενών. Αυτές οι στρατηγικές πρέπει πρώτα και κύρια να διασφαλίζουν τον έγκαιρο και επαρκή εφοδιασμό φαρμάκων για τους ασθενείς.

Common position paper formed through the European Medicines Agency patient and healthcare professional stakeholder groups. 04 October 2013
<http://www.eahp.eu/sites/default/files/files/European%20patient%20organisations%20position%20on%20shortages%20medicinal%20products.pdf>

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

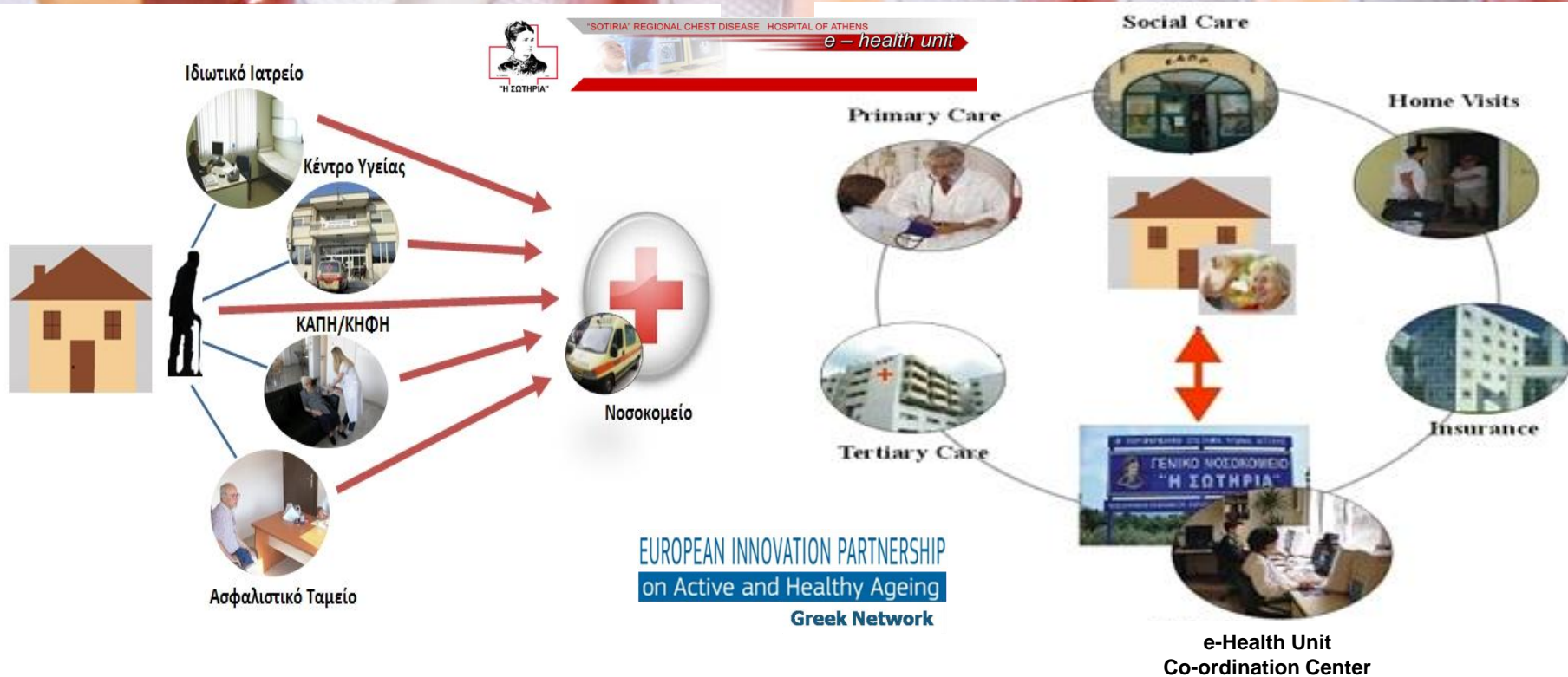
Integrated care and Medicines Optimisation

- *...integrated care is an approach to **overcome care fragmentations**, especially where **this is leading to an adverse impact on people's care experiences and care outcomes**... At its heart, however, lies **a commitment to improving the quality and safety of care services through ongoing and co-productive partnerships**.* Goodwin N. Understanding Integrated Care. International Journal of Integrated Care. 2016;16(4):6.
DOI: <http://doi.org/10.5334/ijic.2530>.
- Medicines optimisation: the safe and effective use of medicines to enable the best possible outcomes. NICE guideline
Published: 4 March 2015 nice.org.uk/guidance/ng5

Ολοκληρωμένη Φροντίδα

Από την ασυντόνιστη και επεισοδιακή
(κατά κρίσεις) νοσοκομείοκεντρική
φροντίδα

Στην ασθενοκεντρική,
συνολική, συντονισμένη, εξω-
νοσοκομειακή φροντίδα

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

European Connected Health Alliance

*The Global Connector in Healthcare
We bring people, organisations, needs
and solutions together*

Medicines Optimisation Working Group

“To provide a forum to enable collaboration between industry, patient groups academia and health authorities”

Key messages

This review highlights the fact that:

- ▶ Medicines optimisation requires multi-functional interventions to be effective.
- ▶ Enabling technologies to support process re-design allows maximal use of pharmacy team resources.
- ▶ Medicines optimisation needs to be addressed in a whole-system manner.

Scott MG, et al. Eur J Hosp Pharm 2015;0:1–7.
doi:10.1136/ejhpharm-2014-000512

Refer-to-Pharmacy is an electronic referral system that allows pharmacists and pharmacy technicians to refer people from the hospital bedside to their community pharmacist for various kinds of post-hospital discharge support with their medication.

East Lancashire Hospitals **NHS**
NHS Trust

www.elht.nhs.uk/refer

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την Ενεργό & Υγιή Γήρανση

EUROPEAN INNOVATION PARTNERSHIP
on Active and Healthy Ageing

Greek Network

www.eiponaha.gr

Ενθαρρύνοντας την Καινοτομία στη Διαχείριση της Πολυφαρμακίας και της Συμμόρφωσης στη Θεραπευτική Αγωγή των Ηλικιωμένων

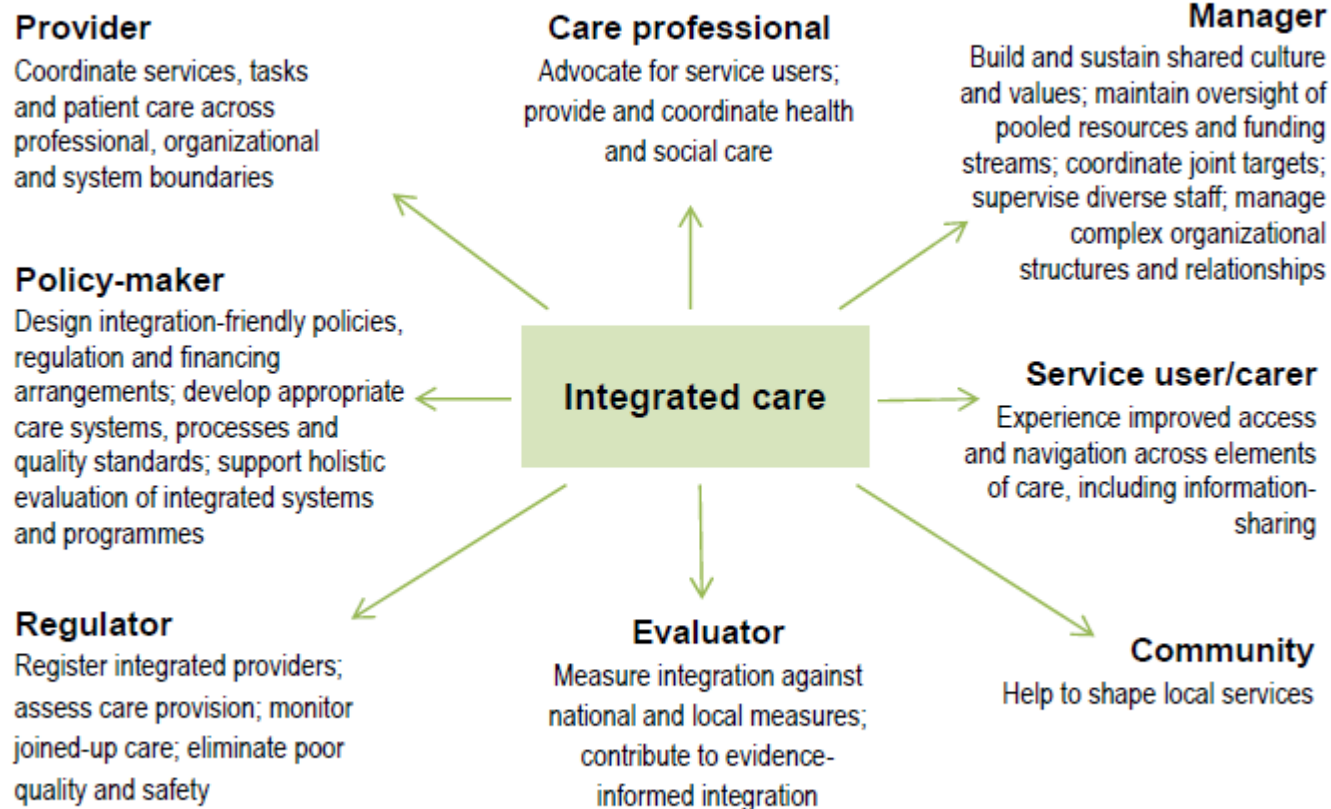
Stimulating Innovation Management of Polypharmacy and Adherence in The Elderly

www.simpathy.eu

Co-funded by the Health Programme of the European Union

Fig. 1. Perspectives shaping integrated care

Source: Adapted from (8)

Shaw S, Rosen R, Rumbold B. What is integrated care? An overview of integrated care in NHS. Nuffield Trust; 2011 (http://www.nuffieldtrust.org.uk/sites/files/nuffield/publication/what_is_integrated_care_research_report_june11_0.pdf).

- Πηγή: Integrated care models: an overview. © World Health Organization 2016.

ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΦΑΡΜΑΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- Ένα πρόγραμμα διαχείρισης της φαρμακοθεραπείας είναι μία συστηματική διαχείριση της φαρμακοθεραπείας, ώστε να είναι εστιασμένη στην **βελτιστοποίηση της φαρμακευτικής αγωγής ασθενών που λαμβάνουν φαρμακευτικές ουσίες.**

Medicines optimisation: the safe and effective use of medicines to enable the best possible outcomes

Medicines optimisation

NICE guideline

Published: 4 March 2015

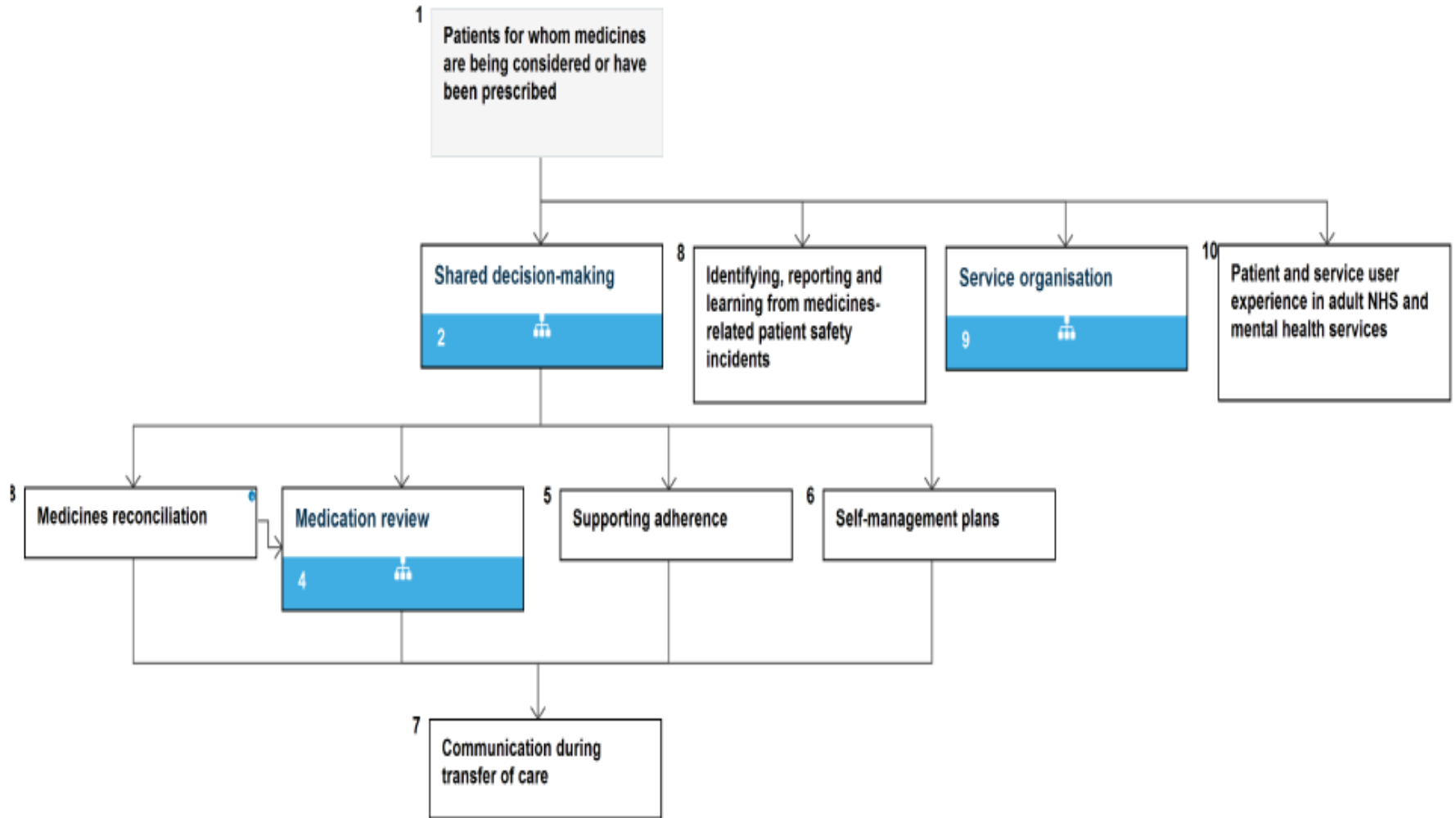
[nice.org.uk/guidance/ng5](https://www.nice.org.uk/guidance/ng5)

Quality standard

Published: 24 March 2016

[nice.org.uk/guidance/qs120](https://www.nice.org.uk/guidance/qs120)

In the UK Medicines Optimisation (MO) has been defined as **“ensuring that the right patients get the right choice of medicines at the right time”**

ΠΗΓΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Π.Ε.Φ.Ν.Ι. «ΗΜΕΡΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ» 15-11-2011.
<http://www.pefni.gr>
- Ε.Α.Η.Ρ. <http://www.eahp.eu>
- Ε.Σ.Σ.Ρ. <http://www.escpweb.org/>
- F.I.P. <http://www.fip.org/>
- Α.Π.Θ. <http://www.pharm.auth.gr>
- <http://www.ashp.org/DocLibrary/Bookstore/P2074/Chpt-4.aspx>
- Ζωή Δέδε (2010) **Η Νοσοκομειακή Φαρμακευτική στην χώρα μας**. Ομιλία στην επιστημονική ημερίδα με τίτλο " Ο ρόλος του Νοσοκομειακού Φαρμακοποιού στην Κοινότητα». 1^ο Διεθνές Συνέδριο: "Υγεία για Όλους", Μεσογειακό Forum για την Υγεία και το Περιβάλλον, 5^η Διεθνής Ιατρική Έκθεση Medic Expo 23-25 Απριλίου 2010, Helexpo Palace Μαρούσι
- <http://www.korgialenio-benakio.gr/index.php>

MHNYMATA

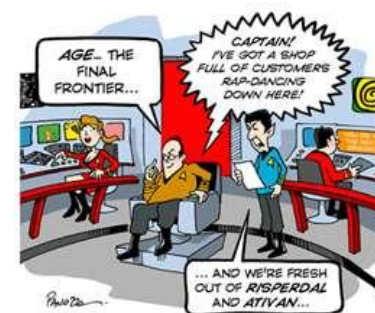
- <https://youtu.be/ZwkeummgYh8>

- <https://www.youtube.com/watch?v=l6Nzmd7oZlM>

- <https://www.youtube.com/watch?v=b18EWaTevu4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Lp3pFjKoZl8>
- https://www.youtube.com/watch?v=nX4_1aHXC5g
- <https://www.youtube.com/watch?v=FqQ-JuRDkl8>

The secret
to getting
ahead is
getting
started

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

Το παρόν μερικών είναι το απίθανο μέλλον
κάποιων άλλων;

<https://youtu.be/b18EWaTevu4>